

historikeren at have dem samlet in extenso. Filologer vil vide at værdsætte overarkivar Kromans omhyggelige edition efter fortjeneste.

Hans P. Clausen.

Allan Karker: Anders Sørensen Vedel og den danske krønike. 55 s. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning nr. 228. — Branner og Korchs Forlag, 1955).

På eet punkt kunne to af det 16. årh.s fremtrædende åndsretninger, den kosmopolitiske humanisme og den voksende nationalisme, mødes nemlig i den fælles interesse for historien. Det blev baggrunden for Anders Sørensen Vedel og hans forskning, der er emnet for denne lille bog. I personkarakteristikken kan forfatteren i det store og hele slutte sig til tidligere biografers synspunkter (Carl S. Petersen, Ellen Jørgensen, H. Grüner-Nielsen). Det interessante ved bogen samler sig især om den kildekritiske gennemgang af A. S. V.s manuskripter og placeringen af ham som historiker. Det påpeges, hvorledes navnlig udgivelsen af Adam af Bremens *Historia ecclesiastica* åbnede hans øjne for en kritisk bedømmelse af kildekrifters indbyrdes forhold og værdi, og først arbejdet med kronologien modnede hans vurdering af sagnhistorien. Hans rejser satte sig ligeledes spor i udvidet kendskab til topografien. Denne påvisning af forskerens gradvise udvikling kædes naturligt sammen med en grundigere fastsættelse af tidspunkterne for flere af hans betydningsfulde arbejder, navnlig fortalen til krøniken og udgaven af Adam af Bremen.

På grundlag af fortalen og de bevarede håndskriftfragmenter, især Svend Tveskægs historie, søger forfatteren at danne sig et indtryk af, hvorledes A. S. V.s krønike ville have taget sig ud, hvis han havde fået lov til at fuldføre den. Navnlig den omhyggelige geografiske, etnografiske og kulturhistoriske baggrund ville have givet den et fortrin frem for Huitfeldts, der dog er fyldigere på dokumentarisk stof. Om A. S. V.s krønike, som forfatteren mener, for eftertiden ville have været at foretrække, må dog vist stå hen.

Bogens sidste afsnit er helliget årsagerne til Vedels fald, og forfatteren hævder, sikkert med rette, at regeringen måtte bære sin del af ansvaret for, at resultaterne udeblev. Adskillige faktorer har iøvrigt hemmet arbejdet, men vægtigst er det vel, at A. S. V.s storstilede plan, måske hans ypperste indsats i dansk historieforskning, var uløselig. I kronologien, genealogien, kildekritiken og topografien var han banebrydende, og hans interesse for det kulturelle stof har vist vej for en sen eftertid. Men en fuldstændig og samtidig kritisk gennemprøvet danmarkshistorie skrevet af een mand måtte over 300 år efter Vedels død forblive en torso.

Poul Enemark.

E. Marquard og J. O. Bro-Jørgensen (udg.): Prins Christian (V.)s breve. II. bind. (Gad, 1956). 851 s.

Den store kildepublikation, hvis 1. bind kom i 1952, er nu afsluttet. Det sidste bind rummer uddrag af kancellibreve fra 1643—47 samt i et tillæg prinsens egenhændige breve 1627—1647. Som 1. bind betyder heller ikke 2. bind nogen ændring i opfattelsen af prinsens personlighed, men det er som dette (se »Jyske Samlinger« II, s. 247) en yderst værdifuld kilde til belysning af snart sagt alle sider af samfundshistorien. 2. bind slutter med meget fyldige person-, sted- og sagregistre; det vanskelige sagregister er udarbejdet med megen omhu og akkuratesse og fortjener al mulig anerkendelse.

Vagn Dybdahl.